

RÖVID HIREK

PRÁGA. — A hilleristák által meggyilkolt Lessing professzor emlékére Lessing-házat építenek Prágában. Az építési bizottság felhívását 1886-ban közzétette Einstein, Romain Rolland és Blak is aláírta. — Dr. Nachum Goldmann, a Népszövetség mellett működő zsidó bizottság elnöke, hosszabb beszéget tartott a cseh kltúrminiszterrel a zsidók kulturális problémáiról.

RÓMA. — Hivatalos személyiségek jelenléte mellett folyt le a napokban a római rabbi szeminárium megnyitása. — Az olaszországi hírközlések a napokban újranyitották az Angelo Sacerdotti, Róma főrabbi 48. évének 25. évének jubileumát.

NEWYORK. Az amerikai Joint felhívást intézett a zsidó közvéleményhez 1200 000 dollár felhívást felhozása érdekében a szűkségekben szenvedő német zsidó gyermekek segélyezésére számára.

JERUZSÁLEM. M. I. Elliot, Palesztina főügyésze, aki nemrég egy antiszemitizmussal szembe fordított a napokban megjelent. — A jeruzsálemi héber egyetem vezetősége meghívott 9 elítélt német zsidó egyetemi tanárt és most dolgozók ki azon tervekkel, hogy miképpen lehetne őket állandó tanárokként alkalmazni.

VARSÓ. A lengyelországi összes zsidó szervezetek vezetői elhatározták, hogy a legközelebbi parlamenti választáson önálló listán indulnak. — Mivel a zsidó képviselői az elmúlt héten nagy interpellációt tartott az állami költségvetéséről, melynek során állami szubvenciót kért a „Gemilus Chessed” számára. — Németországból 110 árvagyermek érkezett a rapokban Kattowitzba, akiknek szülei a „nemzeti forradalom” során meghaltak, meggyilkolták, vagy öngyilkosságot követtek el. — A Lausanneból visszatért lengyel delegáció információja szerint, a mekkélt német zsidók segélyezésére összegegyűjtött alapot felemeltek 10 millió dollárra. — A varsói zsidó öngyilkosok 300 lakója ehégsztrájkba kezdte, mert a városi tanács egy Bialystok mellélti kis helységbe akarja őket áttelepíteni.

LONDON. — Londonban újabb felvetődött az Uganda-terv, mivel a mekkélt német zsidókat akarják oda telepíteni.

BUCURESTI. Múlt héten zajlott le a regáli cionisták kongresszusa 189 delegátsnak a részvételével, amelyen Philip Rosensteint választották meg elnöknek. — A romániai zsidó ifjúság képviselői bukaresti szék helyett egy zsidó ifjúsági federációt hívtak létre az antiszemitizmussal szembe fordított programjával. Ez az eset, hogy a cionista és nemzionista zsidó ifjúság Romániában közös platformra lépjen.

HAMBURG. A német ügyvédszövetség ill meglátott kongresszusa módosította az alapzabályait és kizárt legúj sorából mintegy 3000 német ügyvédet. — Dr. Karl Melchior, a Warburg & Co társtulajdonosa, meghalt. Egyike volt Németország legnevesebb közgazdászának. Ennek idején a versailles békeszerződés német delegációjában is részt vett.

FRANKFURT. Megirtuk, hogy dr. Max Dienemann Offenbach főrabbi a rendőrség védőrizetbe helyezte és egy közeli internálótáborba szállította. A főrabbi, a legújabb híradások szerint, már szabadlábra helyezték.

BERLIN. — A német bankok elhatározták, hogy a zsidóknál levő kölcsönöket a legközelebbi időben visszavonják. — A legújabb rendelet szerint az összes iskolás gyermekek, így a zsidók is, kötelesek a tanárokat „Heil Hitler” köszöntéssel üdvözölni. — Ruth Kreuder Steingerg amerikai nő, Luxemburgba utazott édesanyja meglátogatására és közben értenie kellett Németország egy részét is. Amint a vonat a birodalom területére bejutott, az SA embereket letartóztatták és rémhírterjesztés miatt 42 havi fogságra ítélték. — A zsidó hírközlés fél segélykérője érdekében meglátott gyűlésen SA. egyenruhás nemzetiszocialisták is résztvettek. Az ülésen több ezer mártát jegyzetek az akció céljaira. — Az összes német lapok foglalkoznak az iral, hogy a német hajótársaságoknak milyen orrási veszteségek vannak a németellenes bojkottmozgalmából kifolyólag és megállapítják egyben, hogy New Yorkban a legrosszabb a bojkott. — A nyomdász szövetség felhívást intézett a miniszterium, amely kéri az elnökséget, hogy közöljék nyomdászajúkkal, hogy a jövőben naplátraikon a zsidó ünnepeket ne ünneplenek fel.

PÁRIS. — Arnold Zweig a világhírű zsidó író egy interjú során kijelentette, hogy rövidesen Palesztinába költözik.

MOSZKVA. — A moszkvai szem klinika vezetőjéről a hírneves zsidó szemész professzor, dr. Averbuchot nevezték ki.

KAIRO. — A belügyminiszterium, a német konzul interpellációja elkövetésére a Monck nevű zsidó újság legutóbbi számát, mivel az sérítien írt Hitlerrel.

AMSZTERDAM. „Mechazike Hedes” név alatt egy keleti zsidó hírközlés létesült Amsterdamban. A hírközlés szellemi vezetője S. Halperin főrabbi. A hírközlés vezetője Talmud Tóra iskolát nyitott.

BRESZLÓ. Dr. Koebner egyetemi tanárt, a jeruzsálemi héber egyetem meglátott professzorának A tanár elfogadta a meghívást és rövidesen Palesztinába utazik.

SZALONIKI. — A városi tanács a zsidó lakóknak intézmények szubvencióját 650 000 drachmáról, 300 000 drachmára szálítottotta le. A zsidó hírközlés elkövetője a zsidó jóélti intézményeket ért támadás ellen.

— Zsidó mártírium a német internálótáborokban. London. — A „Manchester Guardian” megdöbbentő adatokat közöl egy kiszabadult internált németországi fogoly elbeszélése alapján a brandenburgi internálótábor 20 zsidó foglyának mártíriumáról. A zsidó internáltak kénytelenek a legnehezebb és legciacsonyabbrendű munkákat végezni, nem kapnak rendszeresen enni, csak azt dobják számukra oda, amit a többi foglyok meghagynak. A zsidó foglyokat hatóságval szállítják az ebédhez és úgy kell enniük egy tából, hogy sem villát, sem kanalat nem szabad érinteniük. A zsidókat kényszerítik, hogy egymást verjék. Az egyik ór, akkor tiltó ékeket, ha későn fekszenek le, a másik ha korán. A zsidó internáltak léte rosszabb a halálnál. Amint Berlinből hivatalosan jelentik 1933 júliusától szeptemberig 140 külföldi zsidót utasítottak ki az országból. És ezt nevezik rémhírterjesztésnek.

Cionista nem lehet a kommunista párt tagja. Amsterdam. — A napokban folyt le Amsterdamban a németalföldi cionista szövetség 34. évi értekezése E. Bernstein elnökelelelt, aki megújító beszédében aktívabb politikát követelt Argilától a mandátum megvalósítása körül. Az ország belpolitikájában szempontjából a holland cionisták teljes semlegességét követelték. Minden cionistának jogában áll ahhoz a politikai párttal csatlakozni, amely neki legjobban megfelel, kivéve a kommunista pártot, mert a harmadik internacionála a palesztinai zsidó nemzeti otthon eléréséért. Ennek megfelelően a szervezet egyik tagja, aki a kommunista pártba lépett, a szövetség elnöki többséggel kizárta tagjai sorából.

— Jobboldaltól — baloldaltól. Genf. Az az idő, midőn a demokratikus Svájc nem ismeri a zsidókérdeket, még nincs messze. Ma azonban már az egész Svájcban intenzív antiszemita propaganda folyik. A döntő lökést a parlamenti választások adták meg és noha egyelőre még csak elméleti síkon mozog, nem lehet tudni, hogy mikor válik fájdalmas gyakorlattá. Az igazság a jobboldali sajtótól egészen a baloldali lapokig folyik az ismeri szisztema szerint. A jobboldali „zsidó botcsavart” témája, míg a baloldali „korrupt zsidó nagytökébe” vája a fejszéjét. A „Neue Schweiz”, a középistály szócsové, cikkel ír a vörös internacionála ellen és így természetesen a zsidóira lyukad ki: — „Nem a zsidók ellen folyik a harc, hanem a nemzetzetközi zsidó szemellen ellen, amely romboló befolyását belevetzi a közgazdaságba, politikába, művészetbe, irodalomba és vallásba egyaránt.” A szociáldemokrata „Volksrecht” ezzel szemben Hitler uralomra kerüléséért a zsidókat, illetve a zsidó nagytökéket vádolja.

Hiller csak úgy tudott uralomra kerülni, hogy a nagytöke örjási összeköttel támogatja, amelyben jelentős részt kért magának a zsidó nagytöke is. Inkább Hillert tükrik el a zsidó nagytökések, hogy rabzsolásába tudják dönteni a munkaszászait. Sajnos azonban Svájcban nincsen egyelőre egy ántudatos zsidó nemzeti érzelmi tömeg, amely ellen-súlyozni tudná a fékezést intenzív antiszemita sajtó-igazolást.

— Egy olasz hang a németországi antiszemitizmusról. Róma. — A „Regime Fascista” olasz hivatalos lap újévi cikkében foglalkozik a németországi helyzettel és összehasonlítást tesz a fasizmus és a hillerizmus között. A hivatalos lap megállapítja, hogy a kétó meroven eltér egymástól, mert az olasz fasizmus többek között nem ismeri a nemzeti, faj és vallási elnyomást, amelyre a hillerizmus elsősorban bazirozik. A Regime Fascista élesen ellentéti a német kormány zsidóellenes politikáját és kereszténytelensé eljárássait.

— Az angol hadsereg büszke zsidó katonáira. A brit hadsereg Mekkabens zsidó légiója a közelmúlt napokban nagygyűlést tartott Londonban, amelyen résztvettek a volt zsidó frontarcosok is. Az ülést Cohen zsidó őrnagy vezette le. Sir Kenry Bruce admirális, az angol hadsereg nevében többek között a következőket mondotta üdvözlő beszédeben: „Anglia zsidó polgárai a vilgháborúban rendkívül módon kitüntették magukat. 50 000 férfi állott fegyverben, akik közül 2500 an hősi halált haltak az angol birodalom védelmében. Ezek a számok is tenuságot tesznek a zsidó katonák teljesítménye mellett és Anglia büszke is a zsidó katonáira.” Így beszélnek Angliában, de Németországban más-képen felejtik ki köszönetükkel a zsidó frontarcosokkal szemben. Beárják őket az internálótáborokba vagy legjobban esetében a közmegevelésnek dobják őket oda.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK HAGYJAINKRÓL

Halálmegvetés

Egy ajrach a fukar füvekől asztalánál ebédelte. Leveshust tálatlak s az ajrach másé két-vegygyl vette ki egyik darabot a másik után a tából.

Azt mondta neki a mérgelődő füveköl: — Ajrach, ne egyél annyit, aki annyit fal, menthetetlen gyomorbejt szerez s meg kell halnia.

Az ajrach egy pillanatra szünetet tartott a falásban, aztán a kezét földelve, így szólt a füvekölhöz:

— Légy gondozója szegény, árvaságra jutó családomnak. A jó svivedre bízom a feleségemet és a gyermekeimet. — És tovább falatozott rendületlenül, halálmegvetéssel.

A „chemi saje”

A leglipikusabb „saje”, vagyis rabbinikus kérdés paródója a következőben van megörökítve a zsidó humor annalesében:

A chemi iszonyos súlyos kérdéssel fordul a rabbihoz: A leányom libanyakét töltött szombalon, a nyakát bevarrta és a varrából maradt egy darab cernéja. Ezzel a cernával reávertt egy lesett gombot egy párnahuzatra. Szabad-e ezen a párnán aludni a „három hétkben”, amikor tudvalevőleg minden husos dolog élvezete tilos.

Az egyszerű bolond

Egy zsidó vándorkoldust a pészach gabona felügyelőveléltélt biztak meg az őrlető malomban. Azt cselekedte, hogy mások kosarából kiszedte a gabonát s a maga kosarába rakta át. Végre azt mondta neki a malmos:

— Mit csinálisz te itt?

Az így válaszolt:

— En bolond vagyok.

Hát akkor mért nem szeded ki a magad kosarából a gaborát s mért nem rakod azt át a más kosarába?

— Mert én egy egyszerű bolond vagyok, — felelt az ajrach — ha azt fenném, amit te mondasz: dupla bolond lennék.

A malmos félkacagóit s futni engedte a vándorkoldust.

Mi a különbség

A kutnai R. Mózes Áron ereje főképp abban rejlett, hogy minden magyarazatot szét tudott szedni és meg tudott cáfolni. Egyszer összekérült a guri R. Jicchok Meirrel. Ez előadta legújabb meggyerázatait, amaz pedig sorra szédte.

— Most mondja meg, — szolt R. Jicchok Meir, — mi lesz a különbség kettőnk közt a tulvilágon?

— Hogy-hogy? — csodálkozik R. Mose Áron.

— Egyszerű, — felelt R. Jicchok Meir. — Ha majd engem az égi Irodus elé idéznek és kérdik tőlem: Foglalkoztál a Tórával? azt felelem: igen és elmondom egyik magyarazatomat. Ha pedig Isten megcáfolja fejlegelésemet, beismerem: természetes, hogy a Mindenható jobban ismeri a Tórá, mint egy mulandó ember. Te pedig, ha a tulvilágon lételeire hívnek és kérdik tőled: Foglalkoztál a Tórával? azt fogod felelni: „Mondjon Isten valami Tóramagyarazatot és én azonnal szétzedem és megcáfolom...”

A dollár és a petach-ikkval pénz

Az amerikai bankszűnet ideje alatt történt, hogy egy amerikai zsidó vett valamit Petach Tikvában és odaadott a boltosnak egy öt dolláros. A boltos megvizsgálja és látja, hogy jó pénz, de nincs rajta a petachikkvai polgármester pecsétje. (Ebben a kolóniában ugyanis helyi pénz van forgalomban, a jámbor polgármester aláírásával.) A boltos visszazárja a pénzt: „kérek petachikkvai bankót.” Az amerikai magyarázni igyekszik, hogy elvégre az Egyesült Államok is ország, nemcsak Petach Tikva. Hiába volt minden. Csak Tel-Avivban tudta az amerikai a bankót beváltani. (Ez még akkor történt, amikor a dollár nem mozdult meg.)

NÉPÜNK

KERESZTÉSI ÉS KIADÓRIVATAL: ORADEA Székhely: Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre hítközlésnek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 250 Lei. Külföldön: 4—2 Dollár, Kc. 120—40. P. 25—15, S. 30—20, Dinár 200—180.

Zsidó csapás

Nem tuduk szordinásan írni erről a kérdésről. Ha nincsenek józan-elátású zsidó szülők, ha a tanítók hangja is pusztába eszszó lett, ha már senkinek sem tudja feltartóztatni a szomorú folyamatot, akkor legalább a sajtó, a zsidó sajtó álljon elő intő szóval és kiáltson oda az összes zsidó gazfickóknak, kik ezen csapás okozói, hogy pusztulnotok kell.

Igen gazfickók és nem is tudunk enyhébb kifejezést találni ezekre a mindenfél és mindenkitől elrugaszkodott kölykökre, akik a mai vészterhes atmoszférában sem török másan a fejüket, minthogy dicszérában sem állják a zsidó tömegeket. Azok a törpe világmegvaldók, elszedítelt kerge legyek, akik a kommunista jelszavok légyfogópapírján uergódnak és — sajnos — az arzénos papír nem csak az ő életüket teszi tönkre, hanem a többi zsidóké is.

Az osztrálopottal kapcsolatban természetesen fokozottabb ellenőrzés alá kerültek az összes szélsőséges mozgalmak. Mi mindég azt kiáltottuk, hogy ne csak a szélsőből, hanem a szélsőjobbról is fékezzék meg. Most sem mondatunk egyebet, minthogy, amikor a vasgárdát feloszlatják, kérgessék szűjjel a kommunista sejtetek is. És nem úgy csinálunk beüle „zsidó ügyet”, ahogy eddig szokásos volt. Azt fogjátok uccáskorán, hogy „szegény zsidó fiukat bevittek a rendőrségre”, vagy „szegény gyerekeket megverték”. Nos hát új és merész hangon, de őszintén és szívből kiáltjuk oda a hatóságoknak, fenyteték meg őket, mert nem érdemelnek jobbat. Nem csak azért, mert kommunisták, hanem azért, mert zsidók. Mert ezzel kiprovozkálják a vasgárdát és egyéb zsidóellenes szervezetek létesítését, mert ezáltal zsidó milliók életét mérgezik meg.

És a zsidó szülőkhez szóltunk, akik rosszul feljogott könyörületből asztaluknál záballatták és ficsur módra öltöztetik czekei a gazfickókat, hogy kérgessék el őket házukból és ne istápolják őket — rosszul értelmezett szűbi szeretetből. Mert nem szabad melengélni a kigyót keblünkön és amikor — valjuk be nyitlan — az elfogott kommunista agitátorok nagy része zsidó, akkor nekünk kell lenni az elsőnek, akik nem azonosítjuk magunkat velük, mert ha igen: hogy — minden zsidó kommunista. Azt, hogy ez nem így van, csak úgy tudjuk elérni, ha jenen kiáltjuk: uvárto esz horó mikrbecho. Verd ki a gonoszt körülödb. Te zsidó szűbi, kérgesd el melőled ezeket a zsidó ellenségeket, mert nem a vasgárda az első ellenség, hanem fad és linyod, akik „megvaldók” szerepében beletárlják megukat — a zsidóellenes vasgárdista szervezkedés.

Tagadjuk meg velük minden közösséget, ha nekik nem szent a zsidó társadalom java és boldogulása a mai hillerista világban, amikor életünk, főbünk, boldogulásunk egy hajszálon függ. Akkor no zsidó gazfickók vegyék elő azt a kést, amely az úékony hajszálat is kettészeli, hogy szűbi,

családja és az egész zsidóság velük pusztuljon. Ha azt akarjuk, hogy felemeljünk jár...

Németország lemond gyarmatairól, ha megkapja a palesztinai mandátumot

Múlt számunkban megirtuk, hogy Hitler tárgyalásokat folytatott az arab nacionalista vezetőkkel, hogy látogassák őt a palesztinai mandátum megszerzésében. Mint most Berlinből értesültünk ebben az ügyben komoly fordulat állott be, amennyiben a léten egy arab nacionalista delegáció érkezett Berlinbe és a tárgyalások során komoly ígéretet lettek Hit-

Örök téma...

A satumarei harc nem ül el — az el nem foglalt rabbiszék miatt

Múlt heti számunkban részletesen kööltük a satu-marei választás eredményét, amely után rövid néhány nap után észlelni lehetett, hogy a harc nem ül el. A két szembenálló tábor, amelyről múlt heti számunkban részletesen foglalkoztunk, már letette volna a harci bárdot, amennyiben a szétmári harcok, alfája és ome-gája, a főrabbi szék betöltése illetőleg annak Tittelbaum Joel careit főrabbi által történendő elfoglalása megvalósított volna. Tekintettel arra, hogy ennek a kérdésnek jegyében történt az új vezetőség beiktatása, első dolguk volt, hogy a már másfél év óta a másik rezsim által is felajánlott rabbiszéklet, a careit főrabbi, de facto foglalja is el és már a közel hetekben installálta magát. Ezt annál is inkább meglethetése volna, mert hiszen mindenkor az volt a legfontosabb kívánsága, hogy a hírközlés vezetősége olyanból álljon, kik őt feltételezhetőleg feljogott kedélyek továbbra se nyugodjanak meg és így a két tábor közül, az annyira óhajtott és vért béke csak nem akar bekövetkezni. Ellenben fokozza a tüzet még az is, hogy a careit főrabbi vejté, ha a careit főrabbi elfjövetelehez költöten is, az új vezetőség ros-beszűnnek választotta. Megértették tehát egyidejűleg az is, hogyha a főrabbi szék betöltése körül hercehurcák nem ülnek el az a bázis, amely adótt az új rezsimnek ahoz, hogy minden kivívja a győzelmet, — megírog és tov...

is számolni kell nekik azzal a körülménnyel, hogy „személyi kérdések” miatt a másik tábor, mely törvénytelenül lett elmozdítva, nem nyugszik bele a vereségbe és módot fog keresni arra, hogy a győzelmet „kérdésessé” tegye. Egész Romániában és még inkább Erdélyben elterjedt az az alaposan megindokolható animozitás, amelyet sikerült a Központi Irodának ezzel az ügygel és a többi hítközlési ügyekkel vállalt szerepével, kivívnia magának. Örök időtűg joggal szemére veheti az erdélyi zsidóság a Központi Iroda vezetőségének, hogy amig alapszabályai szerint és a józan ész diktálta irányelvek alapján, csakis az összszidóság érdekében működhetett volna, addig a gyakorlatban nem lett és nem lesz egyebet, mint kis klikkek uszaját hordozza és csupán az egyesek saját kicsinyes, önző érdekeit szolgálja. Parturaimi célok szolgálatába szegődött és még „jóindulata semeggyességével” sem igyekszik segíteni a hítközléség pártharcain, hanem éppen ellenkezőleg, teljesben odaszegődött egyoldaluan, legfőbbnyire a közösség érdekei ellen is, hogy tudatosan is ártson csak azért, hogy „hatalmi” szavával és még meglévő befolyásával, vélt érdekelt jny módon meg-erősítse.

Természetesnek kell vegye a Központi Iroda vezetősége ezek után, hogy az erdélyi zsidóság széles rétegei nagyfokú bizalmatlansággal viseltetnek irányában, nem tudják elfogadni elvül azt, hogy egy Iroda pártok szolgálja legyen és az eredménye ennek az, hogy a Központi Iroda intézményét mai összszidóságban rossznak és korhadtnak találja. A vezetőséget pedig nem elég ráfermeltnek arra, hogy a hivatása szerint „békébirog” legyen, ne pedig a pártok közötti harc túszlője. Dacára annak, hogy az Iroda vezetősége szívesen látja a satu-marei harcok nyitlen-képen való fordulását, a satu-marei zsidó körleusokban mindkét fronton meg a józan belátás és jövőbelátás, amely azt diktálja nekünk, hogy minden áron keressék egy-között a békés megkötés útját. Az el-csoport részéről if. Keller Mór bank.

igazgató és Rosenberg Sámuel volt hírközlési elnök pedig mindent elkövetnek, hogy ezen megértő megállapodás sikerhez is vezessen. Egy új rabbibirodság összehívását kérik, amelynek tagjai nem lehetnének erdélyi rabbik, hanem csak magyarországi, vagy szlovenszói rabbik, akik távol állottak eddig a pártok harcától és ezáltal elérhető lenne, hogy volna egy magasabb fórum, amely elfogulatlan fórumban és megértően döntene ebben az áldatlan harcban, amelynek nem hiába adja lapunk, már hosszabb idő óta, azt a felcímet: „örök léma...”

Legfőbb ideje volna, hogy ez az örök léma megszűnjék, a zsidóság boldogulása érdekében.

A jugoszláv zsidóság feladatai

A békeszerződés természeténél fogva Jugoszláviában is nagy változásokat idéztek elő. Tudunk kell, hogy a régi Szerbiában, az ottani zsidóság nem nagy számban áll, de mindenkor a legszabadabb, mert a szerb nép, mint bátor, férfias és egyenes jellemű nép, soha nem adta magát oda annak az irányzatnak, amely a zsidóságot ki akarja irtani az emberi társadalomból, vagy legalább is bünbakként odadallítani a nép megvetésének.

Ez az irányzat az új impérium óta sem változott meg. Bár való igaz, hogy az anyaországhoz csatlótt új területek zsidósága feladásban, nevelésben, sőt sokszor világnézeteiben is sokban távol állott a régi szerbiai zsidóságtól. Így Karintióban és Szlavóniában a zsidók igen erősen assimiláltak érzelmük voltak, illetőleg vallásilag indifferensek, míg a szerbiai zsidók, szefárd hírközlésben tömörültek, amelyek sajátos veretűkkel, érdekes színt adtak az ottani zsidó lakosságnak, amely nem tehetetlen, hanem a nálunk ismeretes „ortodox” és „neolog” kifejezésnek bármily formában lényegét tudták volna adni. Mivel a régi magyar területen élő zsidók ismét más színt jelentenek és az új SHS államban az élesebb kontrasztot adják a neolog és ortodox irányzatnak.

Fentiekből természetesen következik, hogy az ortodoxia a nálunk ismert fogalmában és lényegében nem volt mostanig sem megszervezhető, úgy ahogy azt elképzelhették azok, akik a tradícióit zsidóság megszervezését, a régi békevilágból ismerik és annak nyomdokain akarnak haladni. Egy zsidó, szabadkai, nisi vagy spalotti zsidó mentalitása, még ha tradíciói is, oly távol áll egy másfától, hogy annak egyhangolósághoz legálábbis hosszú generációk céltudatos munkája kívánatos. De viszont nem jelenik az sem, hogy az ortodoxia mint lényeg és mint szó, csak a régi bánáti zsidóságra volna ráruházható és e szűk határok közé volna szorítható. Ezen ezért érezhető már az egész jugoszláv királyság területén annak az irányzatnak a terjedése, amely a vallásos zsidóság eszméjét minél szélesebb körben akarja propagálni.

A számok nem sokat jelentenek. Mert ha csak ezek után menünk, akkor nem sok jóval bízlana az egész szervezett tevékenység. Elvégre csak 2000 személy van beszerelve az ortodoxiába és a mi horizontunkhoz képest (lásd Oradát a maga 4-5000 ort. zsidó családjával) nagyon kicsi szám ez. Ezek meg az úgynevezett „Udruzenje” szervezetbe vannak szervezve, amelyhez hozzátartozik Subotica, Senta, Sombor, Petrovselo, Ada, Kanjiza, Mol, Petrovac, Ilok és a zágrábi zsidóság egy hányada.

Az is tekintelnie kell vegyük, hogy az ottani különböző irányok közül, még ha mélyre ható differenciálódás eredményei is, mégsem jelenik az, hogy talán ellentétek volna a zsidóság körében. Példa erre Alkalay belgrádi főrabbi személye, aki épen úgy tisztelnek az ortodoxok, mint a szefárdok és az egész ország területén elismerik fenntartás nélkül, a jugoszláv zsidóság fejének. Felmerül a kérdés vajjon az „Udruzenje”,

a hivatalos szervezet, kizárólag csak a vallásos zsidóság adminisztratív feladataival foglalkozik, vagy agitatorikus erejét vesse latba az irányban is, hogy a tradícióit szellemet terjeszse? Erre nyílt választ maga a jugoszláv zsidóság különböző rétegei adhatnak. Erőltetni valamit ily irányban amúgy sem lehet. Az idő kell megadja erre a kellő választ. Kétségtelen, hogy észlelhető — főként a szefárd hitlen, hogy észlelhető — oly irányzat feléledése, községek kebelében — oly irányzat feléledése, amely mind több súlyt helyez a vallás és általában a tradíciónak minél erősebb kihangsúlyozására. Ez természetesen, mert a külföldi példák, de meg a fel-felviradó pillanatnyi antiszemita jellegű megnyilvánulások még a legesszimaltorikusabb körökben is felébresztik azt a vágyat, hogy minél szorosabbá váljék a kapcsolat, amely őket a zsidóság lényegéhez fűzi. Nem hallgatható el, hogy a jugoszláv zsidóság körében működik egy szervezet, amely mindenfelé a világon, a tradícióhűség

„A cionista világszervezet vezetősége egy Gólemhez hasonló, — a „Sem hamforás” nélküli” — mondotta Ráv Fishmann a varsói Mizrachi konferencián

Közöljük Ráv Fishmannak a varsói mizrachi konferencián tartott beszédét. „Prágában a cionista kongresszus megválasztotta a világszervezet új vezetőségét, amely egy Gólemhez hasonló, a „Sem hamforás” nélküli. Egy zsidó, aki isteni szellemmel él, nem lehet tagja egy ilyen executívának. Palesztinából jövök épen és mondom nektek, hogy senkitől sem várhatunk segítséget, csak a mennyei Atyáinktól. Reb Jicchak Wolozsiner, a világhíres orosz gaon mondta: „Már maga az is szerencsétlen, hogy nem lehet többé bizni az emberben sem.” — Épen így ebben az executívában sem lehet bizni.

Miután a palesztinai hatóságok megkezdtek a zsidó turisták ellen az embertelen vadászataikat, Ben Gurion és Moise Schertok ünnepi vacsorán voltak a főkegyszónokok. Louis Lipski, az amerikai cionisták vezére, a Jewish Agenci tagja, egy nyilvános gyűlés alkalmával kijelentette, hogy Farsteint azért nem vette be az executívába, mert ő volt a legnagyobb lámogatója az „Illegális” bevándorlásnak. Ugyanezt mondta prof. Brodetsky Prágában a kongresszus záróülésén. Minden tiltakozás ellenére a bevándorlási hivatal vezetését Jicchak Grünbaumnak adták át. Odáig érkezünk, hogy Weizmann Chaim is ideje voltunk azon tanulni mondanáit, hogy: Dina de málichiszá dina” az állam parancsát teljesíteni kell. Ezért tehát nem kell tiltakozni, az illegális bevándorlók ellen folytatott harc ellen sem.

Wihában volt egy kormányzó, aki egy ízben ugyanezt mondta egy rabbinak és a

Újabb bonyodalmak a munkácsi hitközségben

Munkácsi ludósítónk jelenti: Négy hete immár annak, hogy az ungvári országos hivatal Székely Pál kormánybiztos elnöke által kinevezett egy ideiglenes bizottságot a hitközség ügyeinek vitelére. Ezen bizottság azonban még sem kezdte működését azért, mert Székely Pállal szemben egy erős kampány indult meg. Kinevezését ugyanis némelyek úgy igyekeztek feltüntetni, hogy az az ortodoxia arcucsapása, mert Székely Pál a legkisebb nekusban sem áll soha a zsidósággal. Halvány fogalma sincsen az ortodoxia jelenlőségéről és egy ortodox hitközségben léteéről, sőt telessége is keresztény nő.

Az is tekintelnie kell vegyük, hogy az ottani különböző irányok közül, még ha mélyre ható differenciálódás eredményei is, mégsem jelenik az, hogy talán ellentétek volna a zsidóság körében. Példa erre Alkalay belgrádi főrabbi személye, aki épen úgy tisztelnek az ortodoxok, mint a szefárdok és az egész ország területén elismerik fenntartás nélkül, a jugoszláv zsidóság fejének. Felmerül a kérdés vajjon az „Udruzenje”,

jelszava alatt inkább gátlópolitikát üz és vajmi kevés palesztinai munkát. Ellenben épen az SHS királyság területén, minden erejével a zsidó nép megújítása szolgálatába állította saját magát és épen ezért, kizárólag a mizrachi ideológia valamennyi jelszavát, annak hangzatosával eredményes munkát mutat fel hangzatosával megszervezése körül. Így a legutóbbi subotici pegisa is szép konferenciát tartott és célkitűzéssel, amelyek a Palesztinai érzelmi zsidóság célkitűzéseivel mindenben kvadrál, szép eredményekre nyújthat a jövőben is kilátást.

Általában mondhatjuk, hogy a jugoszláv zsidóság minden tekintetben megérdemli, hogy a zsidó világ szeretettel foglalkozzék vele. mert elérősé ága ez a zsidóság vilárok rázte fájának és remélhető, hogy abban ez almozsférában, amelyben most élnek, még sokáig részeseidni fognak, a maguk embersége, a kormány és nem antiszemita lakossága jóvoltából!

„Dina de málichiszá dina” teljesíteni kell az állam parancsát, de nem a vétkes parancsait. Amidőn Kook főrabbi kiküldetésében volt Wauchope főkegyszónok és arra kérte, hogy egy kiküldetésbe érkezett hajó zsidó utasait engedje partszállani, a következőket mondta neki: „Miert kívánja Ön, hogy megszegjem országom parancsát?”

Kook főrabbi erre a következőket válaszolta: „Nekünk van egy magasabb parancsunk, a Tóra parancsa, amely azt mondja, hogy a zsidóknak muszáj Palesztinába jönnük.”

Igy kell nekünk és a mi politikai vezetőinknek is választolni. Követeljük, hogy a Keren Hajeszod ne támogassa azokat a kvucákat, amelyek tréfi hást esznek és chomecet használnak Peszahkor.

A kongresszuson Ben Gurion azt mondta, hogy respektálni kell a vallásos érzéseket, de a kongresszus után, amidőn a „Polonia” nevű gőzösn Palesztinába utazott vissza, Jomkipurkor nyilvánosan tréfi evett.

Mi nem bojkottáljuk a Keren Hajeszodot és azt mondjuk, aki akar, az adjon céljaira, de nem dolgozunk érdekében mindaddig, míg a jelenlegi executive vezető a cionista világszervezetet. A közeljövőben összehívunk egy zsidó ortodox világszervezetet, Palesztina és a Tóra fejlesztése érdekében. Ha velünk fog tartani az Águda világszervezet, akkor örülni fogunk ennek, de ha nem, az Águda szervezet tagjai, a hivatalos fórumok megkerülésével és akarata ellenére is, jönni fognak velünk.”

HETI GLOSSZÁK

Hitler „árjákat” nevez ki

Kérjük az olvasót, hogy amit alant elmondunk ne fogadja mosollyal; de ne is sirjon miatta. Arról van szó, hogy Hitler, valakinek árja mivóllát úgy tünteti fel, mint egy csodálatos kitalálást, amelyet előbb Volantól lehet megszerezni születés által. De ha Volan és a többi istenek elfeledkeztek volna egy-némely gyarló földi halandóról, akkor itt van Ő, a nagy Führer, aki korrigálhatja a teutoburgi erdőben elmulasztottakat. A Führer — tudniillik — kinevezhet valakit „árjának”. S hogy ez nem egyszerű zsidó firkások által kitalált „vád”, azt igazolni tudja az a kinevezés, amely a napokban történt Berlinben. Az A. Mendelsohn és Társa bankház egyik tulajdonosát, Franz von Mendelsohnt (valószínűleg a nagy és nagyságánál még tragikusabb jelenlőségű Mendelsohn asszimiláns utódát „árja” rangra emelte. Diplomát kapott erről és a jövőben lesznek még il en kinevezések. Tehát, — ha nem is született valaki árjának — Hitler jóvoltából az is lehet. Végre pedig mélyben igaza kezd lenni Luegernek, a híres bécsi polgármesternek, aki azt hirdette évtizedekkel ezelőtt: *Was ein Jude ist, das bestimme ich.*

Hitler beleszólt a Teremtésbe is...

Száz millió leiterék új német árut importált Palesztina

Fájdalmas hírt adni róla, de mégis igaz: a Hitler rezsim óta 2 millió 200 000 márkát árut importált a zsidó Palesztina Németországból. Számadatos ez, mert a zsidóság Hámánjaitnak ezáltal emelkedik az exportja és módot ad a zsidóság arra, hogy tovább élhessen a világ leggonoszabb kormányán. De tudni kell azt is, hogy a német kormány nem engedli ki másféppen a német zsidó kagyonát, csak ilyen transzfer elapon. Azaz csak úgy, ha vagyontulak nem pénzben, hanem áruban viszik ki, illetőleg be Palesztinába. Igaz, hogy ez a pénz benmarad az országban és gyarapodik a palesztinai zsidóság vagyora és lehetővé válik a menekült zsidóknak az életheletésége. Kétségtelen, hogy örödió módon eszellek ki ezt is Hitlerék. Valutavédelem címén kérvényszerít a zsidókat arra, hogy a német exportot növeljék.

Elképpzeljük a palesztinai zsidóság fájdalmát, amikor a hajók mély gyomrából a sok-sok láda német árut kizsárolják és nekik ez

kénytelen-kelletlen meg kell venniük, mert ez segítenek német-zsidó testvérekben.

Felháborító azonban az a kisérőzene, amely ezt az újabb zsidó megalázást a német hivatalos körök és a sajtó részéről követi. Azt kérik és „remélik”, hogy ez a „kellemes kapcsolat” nem fog megállni a transzfer megállapodás szerinti 3 millió márkánál, hanem azután is importálni fognak a zsidók, legnagyobb ellenségekül.

Ezt mi költve hisszük. És nem hiszi a világ zsidósága sem. Azok a milliók, akik sokszor súlyos áldozatok árán is kitartanak a német áruk bojkottja mellett, „Szükség törvényt bont” címen, ezt a keserű pirulát is le kell nyeljük. De csak amíg feltétlenül muszáj. Tovább egy perig sem. És hisszük, bizony reméljük, hogy a szocialista cionista mal executive is összeszorított fogakkal deferal a kényszerítő szükség előtt, de ők lesznek az elsők, akik hall-ot parancsolnak. Nem hiszünk más képen, még ha a prágai legutóbbi kongresszuson igen fájdalmas tapasztalatokat szereztünk, ezt illetőleg.

Sértegeti a német sajtó James Macdonald-ot is

A Népszövelés James Macdonald személyében egy főbizost nevezett ki, aki ellenőrizi a német menekültek ügyét és szervezi a zsidó Education gyűlését. A League for Political Education gyűlésén a főbizost nagy beszédet tartott, amelyben éles szavakkal helyezte meg azt a barbarizmust, amelyet a menekülteket földönfutóvá teszik. A legközelebbi hónapokban számuk emelkedni fog. A német zsidók ellen számtalan gazdasági követkelet el a hillelték, azért az amerikai keresztények kötelesege, hogy tiltakozzanak eme üldözletések ellen. Vagy, ha nem is tudják megakadályozni, de mérsékeljék az üldözleték szenvedését.

Erre aztán a német sajtó éles támadást indít Macdonald ellen. Azt írják róla, hogy 400 000 svájci frankra rúgnak azok az évi költségek, amibe ennek a hivatalnak fenntartása kerül. Ezt a nagy összeget, különböző zsidó és nemzsidó intézmények adják össze. Macdonald főbizost egymaga 60 000 frank fizetést kap és 20 000 frankot „reprezentációs” költségekre. A Deutsche Zeitung igen költségesnek találja az apparátust és „nyegének” akcióképességét. Olyan gyenge és költséges — mint maga a Népszövelés. Így írja a Deutsche Zeitung és utána kölik a többi németországi lapok is. Ezek az „információk” a genfi náci körökből származnak és céljuk,

Getto-támolygás...

Irla: JAKOB WASSERMANN

Részlet a nemrég elhunyt nagy írónak „Die Juden von Zandori” c. regényéből.

Naar Zaharias a sőtét uccák mélyéről a templom felé igyekezett. Most kezdődik a nagy istentisztelet, hiszen az Engeszterónap előestéje van. Nemsokára ott állott ő is, észrevétlenül az ajtóskodók között, akik halkán durosztolva mondották el imáikat. Talliszáit vállára tette és feszülten figyelt meg szeméivel az oltár felé. Az utolsó kaddist is befejezték már. Indulni akartak. Ekkor Zaharias Naar az oltárhoz lépett és kezével intett, hogy beszélni akar. Csend lett és minden szem az idegenre meredt. Erre hozzáfeszelt, halkán, inkább saját magának. Előbb gyorsan odavetelt szavakban eszelte a zsidó nép elnyomatását és üldözletését, amelyben szenved és szétszórattását, melyben huza az élet igáját. A zsidóság ősi Istenehez küldötte fohászát s kérte, hogy távoítsa el feje felől a szenvedések glóriáját, melyre ki kiválasztott népet a nyomorból, melynek szenvedéseit ma nagyobbak, mint az egyiptomi csapások idején voltak. Majd így folytatta szónoklatát: „Az Ur haraja felgerjedt népe ellen, kinyújtotta kezét és úgy szenvedtet őket, hogy eszketnek belé a hegyek és hullák, mint szemét fekszenek uccák során. Hát nem-e azval vádolták bennünket: megmérgezték kutinkat? Nem-e üldözték le testvéreink ereit? Nem-e üldözték ki városaikból, nem-e gyújtották fel házaikat és elkobozták vagyonaikat? Nem-e égették el gyermekeiket

hogy kompromittálják vele a segélyakciót, ami nem fog sikerülni nekik.

Árja-származást követelnek a pesti rabbi-szeminárium rektorától

Nagy szenzációja van a budapesti rabbi-szemináriumnak. Guttman Mihály, a rabbi-szeminárium rektora, pécsetes levelet kapott Boroszló városából. A levélben nem több és nem kevesebb állott, minthogy a föliszlelendő rabbi ur három napon belül igazolja árja származását, ellenkező esetben kizárják őt a németek ebből és ebből az egyesületből. Guttman Mihály, a rabbi-szeminárium rektora, könnyelmű és hanyag ember lévén, engedte, hogy ez a háromnapos terminus lejárjon. Nem igazolta árja származását, nem küldte be a németeknek nagyszülői, dédszülei kifogástalan jellegű születésének dokumentárisan lefektetett listáit, inkább megmaradt — nem számolva az idők változásával és a jövővel — egyszerű zsidónak, aki rabbi volt, rabbi marad és rabbiat tanít, hogy azok további rabbiakat neveljenek késő generációk számára.

A dolog magyarázata az, hogy a kitűnő professzor, aki híres orientalista, nagy nyelvtudós és egy csomó keleti nyelvet beszél, Európában kizárólagos ismerője, a legutóbbi időkben tagja volt Breslauban a Birodalmi Tolmácsok Országos Egyesületének. Guttman Mihály három hónapig ezelőtt került vissza Breslauból Magyarországra. A német városban ugyancsak az ottani rabbi-középiskola nagynevű professzora volt, aki mellesken, a német hatóságok iránti udvariasságból, elvállalta a breslaui törvénytörvények egy csomó keleti nyelv hites tolmácsolását. Breslauban három hónappal ezelőtt „gleichschaltolták” a rabbi-szemináriumot, a professzor uraktól az árja származás igazolását kérték. És minthogy rabbitól az ilyesmit a legjobb akarat mellett sem lehet megkapni, a hatóságok erőlyes gesztussal beszúntették a breslaui rabbi-középsőt. Szegény Guttman professzor már akkor sem tudta igazolni — igaz, hogy nem is akarta — árja származását és hazajött Magyarországra, ahol kiváló képességeinek megfelelően a rendkívül komoly, tudományos intézmény jellegű rabbi-középiskola vezetője lett.

De a németek nem hagyják nyugodni! Most halljuk, hogy miután a Budapestre küldött és az árja származás igazolását követelő kérdőívet nem töltötte ki a rabbi-professzor, újabb, most már sokkal erőlyesebb

fel, hozzátok feleségeiket és tanításukat meg gyermekeiket nevére és árvátokat vigasztalják az ő nevével!”

Mint egy megfoghatatlan varázsló által megbabonázva, mentek a zsidók hazra. A varázslás léza megfogta őket és ország-ór-országúra vonult végig, mint egy mindent elsöprő megrészegítő folyam. Ezen az éjszakán senki sem tudott aludni.

Akkoriban azt mondták, a Világ Ura megnyitotta kapuit, hogy a prófétákat fogadja, vagy leszedegesse a csillagokat az égről, mintha szöbiöskékről leszedett fűrtek lettek volna. A nép egy nemes fénylő látoit, a halalos árnyak ellúntek mellőle, a királyok pompája elhalványult és a hárfák zenéje elnémult, mert a próféta az ég felé szállt és fenn, a csillagok fölött lértie az ő trónusát és a hangok utána kiáltották: Örö, milyen hosszú meg a mi éjszakánk! És akkor meghirdette a hajnal pirakadását. Közleében már nem volt semmi mindennapos, a herceg egyenlő volt a paraszttal, a koldus a gazdaggal és nem kellett többé a betegekkel istápolni és fenésleges volt az únkínzás és a feltörekvő napot újfona fogadni. A kabbalák iskolája úgy hitte, hogy a megváltást tisztán érti az istenség méhéből kirügyeztelt az isteni személy, az igazi Király, a Messiás, a világ megváltója és megszabadítója. És az áll a Zochár könyvében, hogy Metatron a világ első teremtménye, Isten fénye, ő a középső oszlop, mely az égiet lökelteti. Ő az ősszekepcsoló a közepben. Mert az igazi Messiás, az ősember megtéztetője, amint az írás mondja: Adam Kadmon, az istenség egy része.

A barna cár orszagából

Németország igazi arcuata

A közvéleményben mindinkább olyan hírek terjednek el, mintha Németországban...

A véres kilengések talán valóban csökkentek a látszat szerint, de helyét egy sokkal brutálisab...

gazdasági terror

valóhán fel. Kisebb helyiségekben gyakran az is előfordul, hogy zsidók még élelmiszereket sem tudnak megvenni vásárolni, mert megtagadják számukra az áruk kiszolgáltatását.

A német kormányának úgy látszik az a szándéka, hogy a német zsidóságból szisztematikusan egy...

koldus népet

csináljon. Jellemző például, hogy elhunyt zsidó kereskedők visszaromadottjainak nem engedték meg, hogy az üzleteiket tovább folytassák...

A német kormány azonban a zsidó ifjúság középiszkolai tanulmányait elé is súlyos akadályokat gördít és emiatt a zsidó fiatalok ipari foglalkozások kitanulása után néz.

megsemmisítő harc folyik

De a külföldi zsidóság is azon veszély előtt áll, hogy a német zsidóság nyomora és szenvedése visszahat rája is. Ezért tehát nem mehet el senki sem közönyösen a német zsidóság kalasztrófája mellett.

bojkottot

az sulyosan csaldók. Mert ha a világ zsidósága komolyan veszi feladatát, akkor a német kormány nem fogja tudni véglegesen megsemmisíteni a német zsidó népet.

népek szövetsége

is tanujelét adta már annak, hogy oldalunk mellett áll, és elléli a német barbarizmust. A harc talán sulyos és nem is lesz túlságosan rövid. De a zsidóság a keresztény kultúr-világ támogatásával végül is elfojja érnei célját és megmenti zsidó testvéreit a barna pocol véres torokból.

Palesztinai hírek

Tel-avivól Petah-Tikváig forgalmas és élénk szezám húzódt. Ebben a zónában az ipar és a mezőgazdaság egészen sajátos módon fejlődött.

A palesztinai pénzügyteltek igen jó üzleti évrre tekintenek vissza. A nemet bevándorlás következtében a betétfállomány igen jelentős megnövekedett.

A palesztinai vasutak 2 millió fontot investáltak be az elmúlt év folyamán. Egy 43 éves apa, a felesége és 23 éves fiúk, valamint egy 30 éves vak ember kitértesztésén...

Jeruzsálem déli vidékén, ahol a régi időkben gyémántot bányásztak, most új gyémántbányászatot rendeztek be, 5000 dumányai területen, amelyre 200 családtelepítettek le.

A tel-avivi kereskedelmi kamara évi jelentése közli, hogy az 1933-as év első 9 hónapjában 7025 bevándorló jött az országba, akik legkevesebb 1000 font tőkével rendelkeztek.

Palesztina és Ausztria között a kereskedelmi kapcsolatok átlátszóan mélyültek. Különösen Ausztria exportja emelkedik évről-évre.

Ras el Anban az utjeltepekkel irányító bizottság 1000 dumányi földet szerzett meg egy munkátelepítés céljára. A területet Pejja arab faluval határos.

A Lloyd Triestino hajózási társaság engedélyt nyert az olasz kormánytól arra, hogy a jelenlegi hajóforgalmát fejtsse csökkentse, mert a palesztinai kormány által elbetelelt két bevándorlási korlátozó évről kezdve a forgalom 50%-al csökkent.

A cionista Palesztina-hivatal közlése szerint egyelőre Lengyelországból 1933-ban 1916 bevándorló érkezett az országba. Ebben a számban benne vannak az összes bevándorlási kategóriák.

John Farraday, angol rendőrszűret, aki az októberi arabzombok elleni rendőrtámadást vezette, nyilván arab pánasz alapján, kormányperancsra Beer Sheba ba helyezték át.

A palesztinai legfelsőbb bíróságának zsidószertint 206 zsidó és 153 arab ügyvet van bejegyezve. Praxist azonban mindössze 167 zsidó és 152 arab ügyvet folytat, ugy, hogy az aktív zsidó ügyvédek 52 és az arabok 48%-ot képeznek.

Megírta, hogy a közelmúltban 100 zsidó kikötőmunkást vitt ki családjaival együtt a Palesztina-hivatal Szalonikiból Hafába, akiknek nagy részét arab munkások is foglalkoztatták. A szalonikói zsidóság kérésére most a Jewish Agency bevándorlási igazgatósága az azal törvény foglalkozik, hogy újra 200 zsidó kikötőmunkást visznek le Palesztinába Szalonikiból, akiknek számára külön munkátörvényeket szereztek.

A palesztinai Ruthenberg elektromos művek a napokban felhívta 3-ik 8000 lóerős turbináját, amely így most már 34.000 lóerős elektromos felkésztéssel rendelkezik a Ruthenberg művek. Szakértők körítik meg, hogy rövidesen sor fog kerülni a 4-ik turbina felállítására is.

A Wadi Hawarith földéken egy arab beduin csapat megfáradott több zsidó munkást, akik között négyen súlyosan megsebesültek. A rendőrség bevezette a vizsgálatot.

A palesztinai pénzügyteltek igen jó üzleti évrre tekintenek vissza. A nemet bevándorlás következtében a betétfállomány igen jelentős megnövekedett.

A palesztinai vasutak 2 millió fontot investáltak be az elmúlt év folyamán.

Egy 43 éves apa, a felesége és 23 éves fiúk, valamint egy 30 éves vak ember kitértesztésén...

A cionista exekutive legutóbbi kimutatása szerint 1933-ban 4.630.000 fontra emelkedett a palesztinai zsidó ipari tőke, az 1932-s 2.235.000 fonttal szemben.

A beirtul lapok közlik, hogy Líbanon állam kormányt a képviselők magát a lavazi Levante Messen Tei-Avivban.

Tel-Aviv. A napokban várják Wedgwood angol ezredes, a nagy cionborát Tei-Avivba való érkezését.

Hafaa. Néhány zsidó mérnök egy nagyobb földterület akar bérebeenni a városföldtől modern, az utkat ellátó felhőkarcókat fognak építeni.

Tel-Aviv. Az olasz missziós társaság megvette a transzjordániáit Kemán töl a kir-moabi körházt. Ugyan-ez az olasz missziós társaság tulajdonában van Transzjordánia fővárosának, Amman-nak a körháza is.

A Falaszin jelentése szerint a két és félmillió palesztinai köcsömöt meg január havában átutalják Palesztinába. Amint az átutalás megtörténik, azonnal megkezdődnek a munkálatok.

Hafában februárban megkezdik 10 hetesmárcium-terület építést, amelyet az iraki petroleum-társaság rendelkezésére készítenek. A petroleum-terület építésénél több száz munkás lesz foglalkoztatva. A gázból 10 mérnök érkezik a munkálatok irányítására.

Palesztinai arab lapok jelentése szerint, Capitán Williams kulcsotát orán. Beer Shebától 2000 kilométerre arany és réz ércet tartalmazó lelőhelyre bukkant.

Az elmúlt évben Palesztinából 1.089.849 lada narancsot exportáltak. Egy német hajó horogkeresztes zászlóval jelent meg a háifi kikötőben, de a zsidó rakodómunkások nem akartak addig a hajóra menni, míg be nem vonják a horogkeresztes zászlót. Végül is arab munkások rakták meg narancssal a hajót.

Emenorka gyertyatartók, serlegek, szüveszközök, Típlomni kegy-szerek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüstáru gyárban, CLUJ, Strada Gen. Neacusa No. 8.

„ALBA-IULIA” antiszeptikus piper szappant, Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű „URSUS” szappant. Gyártja: Breckner János r.-t. Alba-Iulia.

Sirkóállítás. A nemrégiben elhunyt Kesztonban Adolf z.c.í. sirtővet, a család fő elvesztése által sulyosan érintett család még a slajsimban felállítja és a sirtővet Seval hó 8-ik napján, (január 24-én), szerdán délelőt 11 órakor fogja felavatni a Kulikovszky-ut új orth. izr. temetőben, amelyre a gyászoló család ezután hívja meg az elhunytak rokonait, barátait és jóismerőseit.

A huszti hitközségben, mind a 3 rabbi-párt megbizottjai közös megbeszélést tartottak, amelynek eredményekében felajánlják Teitelbaum Joel nagykárolyi főrabbinak az állást, s adnak neki 3 hónapi haladéktól a végleges választásig, igenlő esetben 6 hónaptól az állás elfoglalására. Három hónap elteltével, igenlő válasz hiányában megismétlik a választást a pápai „Adasz Liszró” főrabbija és unokabécs Grünwald ungvári rabbi között. Ennél a választásnál egyszerű szavazattöbbség dönt.

Mit kíván a Mizrachi az Aktionskomité üléstől? A közeljövőben megtartandó Aktionskomité ülésére való tekintettel a Mizrachi világszervezet jelzéselmélel közponja azonnal a kérdésrel fordult a londoni cionista exekutivehoz, hogy a tárgysorozathoz a következő napirendi pontoknak adjanak helyet: 1. A vallási kérdések, amelyeket a Mizrachi a legutóbbi kongresszus alkalmával előterjesztett. 2. A hitközség, amelynek képesen a certifikátok elosztásának módjait is meg kell állapítani, különös tekintettel a közepesztály bevándorlására. 3. A jelenlegi exekutive lemondása és egy új exekutive megválasztása, amelyen a cionista mozgalom minden árnvalatának részt kell vennie.

A szerb király születésnapja. Ötfelesége Sándor jugoszláv király születésnapját az ország összes orthodox, neolog és zsidó hitközségei méltóságokkal és lakosokkal ünnepeleltek meg. A óniaszta üdvéért az összes imaházakban istentiszteletet tartottak.

Egy zsidó bankigazgató öngyilkosságát követelt el Sevlyuson. Általános megdöbbenést kellett Sevlyuson a elmúlt héti szerdáján Krámer Mór bankigazgató, volt hitközségi elnök öngyilkos-ága. A 43 éves tragikus sorsu bankigazgató, aki mindig a legnagyobb szorgalommal töltötte be hivatalát, szívenlőte magát és azonnal meghalt. A közfelfigyelt álló férfit haláláról többféle verzók szállingóztak a városban, de hátrahagyott leveleiből csak egy önértékelésben tulérékeny férfi végeles fellére lehet következtetni.

Kook főrabbi felhívása az Ussiskin-aktió érdekében. Jeruzsálem. Kook főrabbi rendkívül meleg hangon felhívást adott ki a most megindult Ussiskin-aktió érdekében, amelyben méltatja Ussiskin rendkívüli érdemeit a palesztinai zsidó földet visszaszerzése tekintetében. Különösen anna reményének adott helyet, hogy az összes Keren Kájemeth által támogatott földet telepesek a zsidó vallás tradícióit físzeltelebe tartják, mert ez hozhat csak fényt és áldást a zsidó országépitésre.

Jaffai narancs - horogkeresztel. Berlin. A berlini Judische Rundschau írja a következőket: „Lapunk egyik olvasója több selympapírt hozott be a szerkesztőségünkbe, amelyeket narancsomagolásra használnak. A selympapír közepén egy vöröskörben a következő felírás volt olvasható: „St. Elijah Brand (Jaffa)”. Nyilvánvaló volt tehát, hogy a jaffai narancs számára, reklámszempontokból felhasználható Eljahua proféta nevé, azonban ez nem volt elég, hanem a csomagolásban oldalt még két horogkereszt is állott. A német hatóságok többször megtillolták már, hogy a horogkeresztes, mely nemzeti szimbólum, reklámekelőra felhasználják. Nem tudjuk, hogy ezt a selympapírt a horogkeresztesek és Eljahua proféta nevével, hol nyomaták? Németországban, vagy Palesztinában? Mindenesetre mértékadó bűröknek oda kell hatni, hogy az ilyen reklámok megszünjének, amelyek csunya fényt vetnek az exportcégek üzleti lelkesemelésére.

Németországban önmagától fog a zsidókérdés megoldódni. A berlinben megjelenő „Judische Rundschau” hasábjain, Theilhaber, az ismeretvű szociologus foglalkozik a német zsidóság népesedési számadataival, amelyek igen sirlmas képet festenek a német zsidóság jövőjét illetően. Dr. Theilhaber ama véleményének ad kifejezést, hogy amennyiben a német zsidóság népesedési iránya nem változik gyökeresen meg, amelyre semmi remény nincs, úgy önmagától fog megoldódni a német zsidókérdés. Dr. Theilhaber statisztikát közöl, hogy a szülő zsidó nők száma 1925 óta milyen katasztrófálisan visszaesett és kiszámítja, hogy 1945-ben az 1925-os aránéhoz viszonyítva felére fog csökkeni azon zsidó nők száma, akik anyai rendeltetésüknek elegendő fognak tudni lenni. Az utóbbi hónapok emigrációja is rendkívül érzékenyen érinti a német zsidóságot, mert az ifjúság szociologus végül azt állapítja meg, hogy azok a zsidók, akik nem akarják családjukat a teljes pusztulásnak kitenni, egyedül csak a cionista mozgalomban találhatnak megoldást jövőjük biztosítása tekintetében.

A német hitleristák ajándéka a d i ó hangjai mellett akarják a carei-iv sávókat maguk számára megnyerni. Carei-ivó jelentik: Az elmúlt héten nagy szenzáció volt a kis városkának, amiben közüldomásul jutott, hogy a német antiszemita propaganda intenzívebb fejlesztésére a német nációk prof. dr. Staubenger, Deutsche Kulturverein címére két érvet leadásu rádióút küldtek, amely a németországi rádióállomások rendkívül erős hangon fogja. A cél nyilvánvaló. Ily módon akarják megnyerni a németnyelvű sávókat is a horogkeresztes eszmének.

A palesztinai kormány újabb bevándorlási szabotáza. Varsó. A varsói angol konzulátus megkérését intézett a varsói Palesztina-hivatal főirodájához, amelyben közli, hogy új intézkedéseket kapott a palesztinai kormánytól a „kémzmes” kategória bevándorlása tekintetében. Eszerint a kézművesek, 18-35 évig, akik eddig közvetlenül a palesztinai kormánytól kapták a certifikátokat, amennyiben 250 font tőkével rendelkeztek, most csak a Palesztina Hivatali certifikátjaival léphetnek az országba. Csak a 35 éven felüliek kaphnak a továbbiakban is közvetlen a kormánytól certifikátot, de ezek is csak abban az esetben, ha igazolni tudják, hogy Palesztinában önálló ipart fognak tudni üzni. A tőkés bevándorlásoknál is megkorlátozást léptetett életbe a kormány. A jövőben a tőkés stülők gyermekeit nem vándorolhatnak be, csak abban az esetben, ha az 6 éveszülők is felmutatnak 1000 font tőke-összeget. A gyermekek számára tehát, a szülők certifikátjától függetlenül, külön certifikátok válnak szükségessé.

A pecicai Zsidó Kulturregylet az elmúlt héten látta vendégül Kaufheil Ernőt, a timisoarai Mizrachi elnökét, aki a zsidóság aktuális kérdéseiről tartott rendkívül nyívó előadást, amelyet a közönség nagy tetszéssel fogadott. — A röviddel ezélt megalkult Zsidó Kulturregylet elrethívása egyébként Guttman Ignáz kántor és dr. Weisz József orvos érdeme. Az egyesület sorozatos előadást tart, amelyek mindig eseményszámba mennek a pecicai zsidóság körében. Eddig a következők tartottak az egyesület rendezésében előadásokat az emilleteken kívül: Dr. Friedmann József, Reiner Adolf, Harnik Anna, Kuliner Gyula, Klein Mariska, dr. Weisz József, Éltás Andorné, Éltás Andor, Kuliner Vidor, Messer Margit, Berkovits Bernáth, Kohn Tibor, Reiner Sándor, Euchs István, Koltz Mihályné, Strasser Károly, Kuliner Sándor és Kuliner Pál. — A WIZO alakulában van.

Jugoszláviai előfizetők figyelme! Közöljük a jugoszláviai előfizetőinket és olvasóinkkal, hogy kiadónatái megbizottunk, Lebovits Jakab ur, a közeli napokban Jugoszláviaba érkezik, hogy ott számunkra előfizetési és inkasszó munkát végezzék. Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy öt munkájukat támogatni sziveskedjenek.

Egyesületi hírek

A ludasi izr. hitközség választmánya a f. hó 14-én megtartott választáson a következő vezetőséget állította a hitközség élére: Elnök Heller Mózes, alelnök Jakob Mendel, gondnok Adler Benó, gond. tanácsos Pollák Márkus, pénztárnok Israel Jakob, iskolaezkelelnök Glück József.

A huadini orth. izr. hitközségnek hosszas fáradozás után sikerült az érv-kérdést megoldani. A régi-óra vajuló kérdés megoldása Knapf Samu hitközségi elnök érdeme.

A timisoara-i Mizrachi az elmúlt héten látta vendégül Rav Weisz Landán főrabbit, a jeruzsálemi Mizrachi központ kiadóját. Az előadást a közönség szívesen fogadta. Epler Jakob elnök üdvözlése után Rav Weisz emelkedik szóra és rendkívül széleslátókörű, nyívó előadása nagy sikert aratott. Szóval este Rav Weisz tisztelőre Mávz Mal-kei rendzelt a Mizrachi, amelyen Eltezer Oránberger, Siern József és dr. Rosenbergr Ozkár közreműködtek a vendéget. Másnap a Zs. N. Sz. kulturrendezvénye keretében tartott Rav Weisz előadást. Dr. Lénaud Ernő üdvözölte a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében az előadó, aki itt is lelkesen ünnepelt a halgatókat. Rav Weisz előadásainak hatására néz számosan iratkoztak be a timisoara-i Mizrachi szervezébe.

Az illoki két orthodox hitközségközli béke-ügyválasok, amelyeket a nyár folyamán Rav. David Teitelbaum, uhelyi főrabbi egyengetett. Végül befelé zét nyertek. A hitközség vezetői megállapították, hogy a hosszú évekig tartó sajnálatos harcok, nem áhídalhatatlan ellentétbél erednek és a jövőben egységes erővel fognak küzdeni az orthodox zavartalan fejlődéséért.

A zágrábi Cheura Kadischa a közelmúlt napokban tartotta meg évi közgyűlését, amelyen dr. Frank elnök számolt be a Szentgyűlés éri tevékenységéről. A Cheura jelenleg is támogatja az emigránsokat, díakokai és szellemi munkásokkal, akik gazdasági szük-ségben élnek. A zágrábi Cheura 1933-ban ünnepli 150 éves évfordulóját.

A suboticei orthodox izr. hitközségben december végén tartották meg a hitközségi választásokat. Elnöknek Grossberger Ignáz-ot választották meg dönő szavazattöbbséggel, aki eddig is a legnagyobb közmelegkedéssel töltötte be a felelősségétjes közéleti posztját.

A zágrábi orthodox zsidóság egy új mikve felállítását fázadok, amely bár jelentős anyagi erőket vesz igénybe, de a tradíciók zsidóság meg áldozat árán is megvalósítja terveit. A zágrábi Talmud Tóra iskola is szép eredményt dolgozik és emelkedő állandan szaporodnak. Rövidesen az orthodox zsidóság ezt az intézkedést is meg kell nyugtatni, hogy a növekvő igényeknek elegendő tudjan lenni.

Pöstyénbe az elmúlt héten Jecheskel Reich, boskowitzi főrabbi tartott vendég-drosot, amely rendkívül nagy tetszést aratott.

Kosicean a hitközségi választást szervező pártok tuzára léptek. Nyagodi és igazolmentes választásra van kilátásban.

Az uhzerordi hitközségi klauz vezetőség közölt fennálló konfliktus ügyében a hatóságok döntése a hitközségi vezetőség álláspontját igazolja. A perkedés így minden bizonnyal a Din-Tóra előtt fog folytatódni.

Chuston egy zsidó segélybizottság alakult a Talmud Tóra és chederék szegény gyermekeinek meleg ebéddel való ellátására.

A tornalai „Aters Bachurim” egylet taglétszáma állandó emelkedésben van, úgy, hogy szükségessé vált egy új otthon keresése. Ebből a célból az egyesület sorozatos előadásokat fog rendezni, amelyekre már felkérték R. Feiwl Freund és M. S. Hofmann főrabbit.

Az ungvári Ceire Mizrachi a hó 7-én tartotta meg évi közgyűlést. Ch. Spiegel hosszabb referatumban ismertette az egyesület tevékenységét, majd a közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Schwartz Vilmos, alelnök: Lippmann Sándor, tükar: Spiegel Lipót, kuliner rekt.: Deutsch Mózes, pénztárnok: Kornfeld József, elnök: Gubner József K. K. L. bizos: Weisz Salamon.

A poszonyi Mizrachi könyvtárnak 1933-ban 2583-ra szaporodott a könyvtármánya. A Mizrachi könyvtár igen jelentős kulturális központot képez az ideológiai nevelés tekintetében.

A salai orth. izr. hitközség a napokban tartotta évi közgyűlést, amely a következő vezetőséget állította a hitközség élére: Elnök: Meuz Dezso, alelnök: Ganst Simon és Blau Gyula, pénztárnok: Kálcsik Sándor, elnök: Kohn Rudolf, leptomelbírók: Goldstein Vilmos és Weinreb Simon. Az előjáráság tagjai: Donáth Dávid, Fleischer Simon, Kellisch Róbert, Brichla Sándor. Pénzügybizottság: Vogel Dezso, Kolmann Gyula jun. Grünwald József. Ifjékonysági bizottság: Kolmann Gyula sen. és Donáth Márk.

A belgrádi saférd leptomelbann Impozans channak ünnepegy folyt le, melynek ünnepi szónoklatát Akhalay országos főrabbi tartotta, ki beszéde keretében kihangosította a Channak vallási és nemzeti jelentőségét és vázolta az igazi Makabeusok követendő céljait.

A petrovoselei hitközség a napokban avatta fel újonnan épült, rendkívül szép Beszhamdrosát. Az avatási ünnepség főponktját Prager Salomon főrabbi avató beszéde képezte, ki az építkezés fontosságának kiemelésén kívül meleg szavakkal mondott köszönetet mind azoknak, akik ahhoz anyagi vagy erkölcsi támogatással hozzájárultak.

RÖVID HIREK

VARSO. — A varsói konzervatívum negyermében egy nyilvános chanukánépeket rendezett a varsói zsidóság Paleszina vallásos felépítésének céljára. A chanukánépeket megjelent Reb Láb Papp, a nagyevű gon, a közelmulban elhunyt Chofec Chstim fia, Elimelech Neufel rabbi, az Ismaelov Mizrechi vezetője, dr. Feldmann és a vallásos zsidóság több képviselője. Az ünnepség szokatlanul nagy anyagi és erkölcsi eredményt hozott. — Przemysl zsidó negyedében nátház-járvány ütött fel a fejét, amely néhány nap alatt több haláleset okozott. — Az újév során a lengyel rabbi zsidóság elnöke, Rubiner Anron Lewin, nekropia előtt, megjelent Moszcicki legyelet miniszterének és tolmácsainak számára a vallásos zsidóság kívánásait.

PRAGA. — A Csehszlovák külkereskedelmi hivatal meglepte a lépéseket, hogy Paleszina és a Közép-kelet közötti kereskedelmi kapcsolatok a jövőben kimélyüljenek.

BERLIN. — A berlini rendőrség jelentése szerint Sely Epstein zsidó egyetemi hallgató személyében elfogták Horst Wessel, a zsidó hűbirtos nemzeti hősnek a gyilkosát. A külföldi lapok azonban revelet gesnek arról, hogy ez a jelentés az az irják, hogy a berlini hűbirtos rendőrség ilyen jelentést kibocsátásával csak a hatalomra akarja fektetni. — A „Heilbronner Tageblatt” egy hűbirtos hírt közölt, amely többek között a következőket tartalmazza: „A zsidók a náci vérség, az megkötés, a német gazdaságot. A zsidó áruházak sűrűsödnek a német központi városok”. — Noha a kormány rendelkezésben utasította a helyi hatóságokat, hogy a félti segítségükben a zsidóságban szenvedő zsidókat ne részesítsék, a breszlai, valamint a bajor hivatalos szabályok a zsidók megsegítését. — A berlini zsidó hűbirtos legutolsó statisztikai adatai közlik a következőket: Nagy hónap alatt kívándorolt Berlinből 22.000 hűbirtos. Marcus a óla kikeresztelés nincs, a visszerzőlt száma október 1-ig 1200. Az állásukról megírt zsidók közül 750.000 márkát osztottak ki. Az újonnan megnyitott zsidó iskolákba 270 zsidó gyermek jár. A hűbirtoság költségnépszerű 2000 igényű közl 220.000 márkát ipari és kereskedelmi költséget ösztöti ki.

MOSZKVA. — A közelmúlt napokban szabadtól az orosz hűbirtosokból 16 cionista, akik valamilyen Paleszina felépítésére akartak kivándorolni, sejtos azonban nincsenek meg az anyagi eszközök céljait keresz-tülvételére.

DEBRECEEN. — A debreceni és pécsi egyetemeken az antiszemita diáktüntetések tovább folytatók. A diákszövetségeket a hatóságok felszámolták.

FRANKFURT. — Az „Israelit” a német zsidóság organuma, a napokban lépett 75-ik évfolyamába.

NEW-YORK. — Róviddel 60 éves születési évfordulóját ünnepli George Alexander Kohut, az amerikai zsidó tudos és bibliográfus. Temetése január 1-én volt a newyorki zsidóság nagy részvételével.

BUDAPEST. — A magyar képviselőházban Váry és Zsilinszky képviselők tiltakoztak a hűbirtosok által támogatott magyarországi antiszemita ellen, mondván, hogy ez az ország rendje és békeje elleni propaganda is egyben.

ATHEN. — A görög kormány feloszlatta az E. E. E. nevű antiszemita alakulatot.

CONSTANTA. — A rendőrség letartóztatta Gasser, lengyelországi fiatalembert, aki gyalog akart Paleszina felépítésére menni.

BÉCS. — A bécsi diákszövetség kebelében egy antiszemita elleni liga alakult meg, mely céljátülte ki, hogy a világot összes hasonló szervezetű egy-együttesség világmozgalmá szolgáltassa.

LEMBERG. — Professor Brodzki, a Cionista Executive tagja Lembergbe érkezett.

LONDON. — Dr. Chaim Weizmann lemondta a tervezett amerikai utazását és február elején Paleszina felépítésére ment.

LODZ. — Egy chaszid családból származott 19 éves lány, Chana Szoba chevszka beleszeretett egy keresztény emberbe és megszökött vele. A lány anyja, mikor megtudta lányja szökését, megőrült.

ZÜRICH. — A zürichi református egyház püspöke Haur, az újév alkalmából pásztorlevelet adott ki, melyben eltilti az antiszemitaizmust és az egymás iránti szeretetet hívja fel híveire.

SZALONKI. — Egy szalonki fiatal asszony afoleli bántalmazást, hogy nem kapott orvosi ápolást és nem követhette férjét Paleszina felépítésére, öngyilkos lett. — A cionista zsidóság összegyűjtött 100.000 dollárt a görög zsidók paleszini felépítésére.

BUCURESTI. — Dr. Vera Weizmann, a WIZO Világszövetség elnökeje rövidesen az országba fogérkezni, hol részt vesz a Keren Helyszed akcióiban.

LIPSCHE. — A németellenes bojkott kezdetében a német könyvkereskedők 284 millió márkától 1933 ében 125 millió márkára csökkent.

— Ujabb német-zsidó petíció a Népszövetség előtt. *Genf.* — Dr. Gustáv Simon, breszlai ügyvéd petícióját, akit Felsőszilézsiában a német hatóságok erőszakkal megakadályoztak praxisa kifejlesztésében, a népszövetségi tanács napirendre tűzte és még január hó folyamán le is tárgyalja. Simon ügyvéd petíciójában elmondja, hogy egy breszlai mint Felsőszilézsiának német-lengyel felügyelet alatt álló részén, megakadályozták hivatalának kifejlesztésében azzal az indoklással, hogy kommunista. Ez a vád azonban teljesen alaptalan. Dr. Simon egyébként a népszövetségi lítkárság kérére, hogy valamely népkisebbséghez tartozónak érte magát, kijelentette, hogy ő a zsidó nemzeti kisebbség tagja. A német kormány is fel lett szólítva, hogy tegye meg megjegyzéseit a petícióhoz, azonban elzárkózott a válasz elől és kijelentette, hogy ez nem jeleníti azt, mintha a petíció tartalmát igaznak ismerné el. A népszövetségi tanács a petíciót a felsőszilézsiai konvenció 147 § a értelmében fogja tárgyalni és minden valószínűség szerint a döntése egyezni fog, a Bernheim petíció során elfoglalt álláspontjával.

— **Értesítem** a nb. közönséget, hogy vendégülmelet Szentpál-u. 10 sz. alól átköltöztem (Weitzer Jenő) Str. Bratianu 3 alól. Kérem a szives pártfogását továbbra is. Tauerholz József, Arad.

— **Egy jogszlávai tudós a zsidóságról.** *Subotica.* Dr. Milic Ivó, a subotici jogakadémia dékánja röviddel ezelőtt előadást tartott a zsidóságról és a zsidó vallásról, amelyben igen szép szavakkal emlékezett meg a zsidó vallás tisztult erkölcsi alapelveiről és a zsidó nép rendkívül értékes szellemi tulajdonságairól. A professor előadásában arra intett, hogy meg kell becsülni a zsidó népet, amely sok áldozatot hozott már a történelem kulturális háadása érdekében. A zsidóbarát egyetemi tanárt a több száz főnyi közönség lelkes ovációban részesítette.

— **Zsidó település Nyugatafrikában.** *Lisabon.* Egy német bizottság érkezett a napokban Liszabonba, hogy tanulmányozza Angola, nyugatafrikai portugál kolóniának viszonyait a német zsidóság településének szempontjából. A portugál kormány barátságosan kezeli a terveket és reméli, hogy készséggel elő fogja mozdítani a német zsidóság angolai települését.

— **A lubovicsi rabbi akciója az oroszországi zsidóság érdekében.** *Varsó.* A „Moment” jidis nyelvű naplap közli, hogy a Rabbi Schneursohn, lubovicsi főrabbi kezdeményezésére a lengyelországi vallásos körökben mozgalom indult az oroszországi zsidóság érdekében és már is több ezer aláírással egy emlékiratot nyújtott át az Egyesült-Államok kormányának, amelyben arra kéri Roosevelt elnököt, hogy a Szovjetország elismerése kapcsán intervenáljon az orosz kormánynál a zsidóüldözések ellen. Nehum Sokolov, aki az akció megindítása során Varsóban tartózkodott, ugyancsak biztosította a mozgalom vezetőit az akció támogatásáról.

— **New-York zsidósága számokban.** Newyorkban zsidó szerint 1.750.000 zsidó él, amelyből Bronx-ban 420.000, Manhattan-ban 600.000, Brooklyn-ban 500.000, Queens-ben 60.000, Richmond-ban 20.000 és a többi városrészekben 150.000. A zsidó fogysztást 6500 fűszer, szárnys és csenmegerűzet, 1200 gyógyszerár, 3000 trafik és írószerűzet, 6000 kőser-mészárszék, 700 cipőüzlet és több ezer rövidáru és szaktűzet látja el. Mindezek a zsidó negyedekben vannak. Jelenleg 11 zsidó színház van Newyorkban, a zsidónegyedekben 12 zsidó bankház 500 millió alapítókével.

— **Dr. Alkalay grandrabbi fogadtatása a bolgár királyi párnál.** December 10-én a bolgár királyi pár ünnepélyes fogadtatást rendezett a szerb királyi udvarnál. A kormány és a katonai hatóságokon kívül jelen voltak a különböző felekezetek képviselői, köztük a zsidó felekezet részéről Dr. Alkalay országos főrabbi. Mint mindenkor, ezúttal is kifejezte az üreskódhoz való védelme alatt az az egyenjóság és teljes harmonia, melyben a jogszlávai zsidók a többi felekezetekkel élnek.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Für alle mesümodem gesogt!
Egyik máramaroszigeti barátunk meséli, mint megírtént igöz történelet.
Élt Máramaroszigeten, nem is olyan régen, egy zsidó orvos, aki családi okok miatt kikeresztelkedett. Képzelteljük, hogy milyen szemmel néztek egy olyan erősen zsidó városban a mesümodet. Pacienturájának 90%-a természetesen zsidó volt. Közöttük egy öreg, szegény, nagyon beteg ember, akit amikor meglátogattál és kérdezte, hogy milyen az állapota, az öreg, röviden és sokelmondóan így válaszolt:
— Wie mir es geth? Für alle mesümodem gesogt!...
Az orvos nevetett, — hát mit is csinált volna egyebet. Jó arcol vágott, a csunya játékhoz...

A vészfék
A vonat nyílt pályán megáll. A fiatal Lehner izgottan kidugja fejét az ablakon és megkérdi:
— Kalauz ur, kérem mi történt?
— Valaki meghurta a vészféket és most legalább egy félórát kell itt vesztegelniünk.
— De hiszen akkor én lekésem, — mondja Lehner.
— Miről kérik le?
— Nekem, kérem ma van az esküvőm és ha sokáig állunk lekések.
A kalauz mélyen a szemébe néz Lehnernek is így szól:
— Mondja csak, nem maga hurta meg a azt a vészféket?

Az öngyilkos
Az egyik városkában Weisz bejelenté a rendőrségnek, hogy Grün öngyilkos akar lenni. A rendőrségről egy detektív megy ki Grünhez, aki nyugodtan ül otthon és eszé ágában sincs öngyilkosnak lenni.
Bevitlják Weisz a rendőrségre és megkérdi, milyen alapon tette meg bejelentését.
— Hát kérem, — mondja Weisz — én Grünnek évek óta tartozom és már igen sokszor felszólított, hogy fizessen, de én nem fizettem.
— Na és?
— Na és erre tegnap kaptam föle egy levelet, melyben azt írja: Ez az utolsó leveltem.

Ami az ellenségnél dobolnak ki.
A háború alatt minden galíciai faluban kidobolták a hadjelentéseket. A kisbíró végigment a falon, dobolt és harsány hangon be-mondta, hogy a San folyónál ötezer foglyot ejtettünk, 10.000 és 60 ágyút zsákmányoltunk. Így ment ez heteken át, a kisbíró dobolt és bejelentette a fényes hadiüzeneket.
Egy galíciai zsidó egyszer így dobolás után utanaszaladt és így szólt:
— Nézze, barátom, ez rendben van, ennyi foglyot, ennyi fegyvert, ennyi ágyút nyerünk. De azt is mondja meg nekem, barátom, hogy mit veszletünk?

A kisbíró ránéz, megsodorja a bajuszát, kép egyet és a világot legnyugodtabb hangján mondja:
— Azt odaát az ellenségnél dobolták ki.

Mert egy tulajdonsága hiányzik?
A vilnai község vezetője, R. Sabatai Kohen, a híres „Sach” nagyon szerette volna kántolnak megválasztani egyik hívét, a „Beér Hagolha” szerzőjét, R. Mosét, aki nagy nyomorral küzdött. A hűbirtoság ellenkezett: „Hiszen nincs hangja!” Mire a Sulchan Aruch gonja csodálkozva felelt: „Hát ez a baj?” Bölseinek szerint az előimádkozó legyen imákban jártas, tanult ember, istenfélő, sokgyermekes, gondokkal sújtott, kedvelt a községben és kellemes hargu. Hát R. Moseben megvan minden előirt tulajdonság: sok a gyermeke, sok a gondja, tudós, közkedvelt, istenfélő, csak éppen hangja nincs. És mert egy tulajdonság hiányzik, mellőzzük őt? Hol találunk kántort, akiben megvan valamennyi f. borolt tulajdonság? ...

NÉPÜNK

VI. ÉVF. 4. SZ. ORADEA
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

Legsürgősebb feladat

Az erdélyi zsidóság intézményes fennmaradásának legfőbb instrumentuma, egy mint a múltban, a jelenben is; a hűbirtoság. Ha pedig a jövő generációk részére is biztosítani akarjuk azt, amit ösainktól átvettünk, akkor legelőször köteleességünk, hogy ezeket az intézményeket, legelőször a hűbirtoságot, úgy konzerváljuk, a maguk képített struktúrájában, hogy azok pilérei biztos alapon nyugodjanak.

Az egyik ilyen legfontosabb pillér, a hűbirtosági alapszabályok. Azok a pontokba szedett szabályok és mindenre kiterjedő elgondolások, amelyek valóságos törvényi keretnek legyennek az egyes hűbirtoságok létének és sikeres további működésének. És ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra a köztudatra, hogy az erdélyi hűbirtoságok alapszabályait idejüket múltak. Először az idő múlt, mert meg más impérium idején készült. Elmult az idő múlt, mert a mai viszonyok mellett sok olyasmint nem élelnek fel, amelyet a változott viszonyok hoztak magukkal. Már pedig ezek az elavult és sok tekintetben hiányos szabályok csak úgy tudnak továbbra is konzerválni, ha feltértszük őket, a mai idők követelményeinek megfelelően. Nem más, mint létszámok elment: felrészíteni — hogy konzerváljon. Ez természetesen a jelen esetben, mert csakis, úgy tudjuk megpédeni ezt a fontos zsidó intézményt, ha bizonyos szempontokból átdolgozzuk. Nem mondjuk, hogy „modernizáljuk”, hanem adjuk meg pontokba foglalt azokat a lehetőségeket, amelyeket a változott idők parancsoló szükségű tesznek.

Egyetlen testvérünk se mondja azt, je-lületes szemlélet után, hogy ez egy „nem fontos” ügy. Általuk és hirdetik, hogy létünk alapja függ ettől. Nem a zsidóságot léte, hanem hűbirtoságunk léte, vagy nem léte. Mert hiszen ezek az újonnan elkészítendő alapszabályok lesznek hivatalosak, hogy autonómiankat, amelyet az erdélyi zsidóság egyik legnagyobb kincsének tartunk, ne veszítsük el. Autonómiankat függ ettől. Az a jogunk, amelyet minden oldalról kikértek, s ezáltal nem kell másra rámutatnunk, mint a Központi Iroda bizonyos tulajdonságaira és számai harcokra. Sulyos-bilja a mai helyzetet az is, hogy a kultusz-törvény végrehajtása is sok tekintetben ez ügy rendezetlensége miatt kézik és lényeges hiányossága az is, hogy említett nem működik az Orh. Központi Iroda sem olyan alapon, ahogy annak lenni kellene. És mindennek csak az az oka, hogy nincsennek hűbirtoságunknak új alapszabályai. Okoznak, amelyek biztosítják kormányhatóságait jóváhagyással minden jogokat, amelyek az egyes hűbirtosági tagokat hűbirtoságukkal szemben meilítik, valamint azokat, amelyek a hűbirtoságok gyakorolhatnak híveikkel szemben.

A cluj-i hűbirtoság lassan jöppéldául, amikor ezt a munkát farsallunk felb. alá hozza. Ott már készen áll az új alapszabályok, amely paragrafusokba szedi mindazt, amire fentebb céloztunk. Nem felejtjük el, minden későbbi idők és eszkekésés mé-refozgat kinevező, a proporcionalit. választás jog alapszabályokba való tiltását sem.
Ha azt akarjuk, hogy kinezzel autonómiankat, amelyeket 70 esztendőn keresztül őriztünk, ne hulljon ezer darabra, ha azt akarjuk, hogy nyugodtan nézhessenek hűbirtoságunk tagjai és azok vezetői a jövőbe, akkor a leghatározottabban azt kell mondjuk: legfontosabb feladatunk minden nagy és kis hűbirtoság vezetőségének az, hogy a leg-rövidebb időn belül készítsék el az alapszabályait, amelyet azután egyesült erővel jónak jódhagyomány a kormányval.
S mert ez legfontosabb feladatunk, oda kell hatni minden zsidó köztudatos dolgozó felőlős lényezésének, hogy ez a munka minél előbb telj. alá jusson!

Kormányt buktat a zsidópolitika Magyarországon?

Budapest. — A magyarországi főiskolákön rövidebb hosszabb idők.ükben még mindig állandóan tartanak az antiszemita zavargások, amelyek a Gombos kormány példás erdélyi igy. szik elfojten. — Ugy látszik azonban, hogy az egyetemi diáks g a Gombos kormányon kívül álló körök támogatásául elvzi, amely egy esetleges kormányváltással is megvalósítható. Jól érzékelik körök ezantit Hanly kormányzó és Gombos miniszterelnök között elhídeült a viszony. Gombos ugyanis, mint volt fajvédő politikus, ma már belátja, hogy az antiszemita barbárság és a kilégé-

Pogromra uszit a horogkereszties sajtó

Nürnberg. A „Stürmer” egyik legutóbbi számában arról ad hírt, hogy a bajorországi Straubing közelében egy erősen több, lövésektől eredő, halálos sebbel, hullan felhíják Selz lövéreskedő. A „Stürmer” azt írja, hogy a meggyilkolt Selz nyilván urorás volt, bar egyetlen szóval sem emlíkezik meg arról, hogy a nyomozás megindult volna. A szerkesztésen Selz-et egészen biztosan megkennel ölték meg amit „Stürmer” is minden fertelés nél-

Új alapszabályokat készít a cluj-i orth. hűk. vezetősége

(Cluj). Szerdán, január 24 én délelőtti fontos ülést tartott a cluj-i orth. zsidó hűbirtosági előjárósága. A gyűlésen Bíró Andor hűbirtosági elnök elnökölt. A tárgysorozat legfontosabb pontja a hűbirtosági alapszabályok módosítása volt. Az elnök rámutatott arra, hogy fontos-sága lényre, hogy amíg a régi hűbirtoságok egymásután készültek el új alapszabályokat és hagyják jóvá a kormányval, addig az erdélyi hűbirtoságok, kivéve néhány meolog és statuoquo hűbirtoságot, ezt a kérdést, saját érdekeik rovására, moslanig nagyon elhanyagolták. Pedig ez a kérdés azért is megoldandó, mert nagyon-nagy zsidó érdek fűződik hozzá, meg azért is, mert a bucaresti kormánykörtben is elvárják már a hűbirtoságok vezetőségétől hogy végezzék el ebben a kérdésben, reafjúváró feladatukat.
Dr. Pollák Sándor, a hűbirtoság ügyésze olvas a fel ezután az általa elkészített alapszabálytervezetet, amely igen elapos jogászi munka és főleg az emelendő ki, hogy megvalósítja a proporcionalit választás-jogot. Ez azért igen lényeges, mert ha megvalósítva

